

Maniok i palma

Divine Apedo

Brian Wambi

polski: Gabriela Zarzecka

Rodzinna matematyka
od najmłodszych lat

Early
Family
Math

Interaktywna przygoda

polski

Dorośli czytelnicy

3 poziomy rozmowy Wybierz poziom odpowiedni dla swojego dziecka. Kiedy zadajesz pytania lub coś komentujesz, daj dziecku czas na zastanowienie się i odpowiedź. Jeśli dziecko ma trudności z odpowiedzią, pomóż mu. Kiedy odpowie, zadawaj kolejne pytania lub dodawaj komentarze, które nawiązują do jego odpowiedzi i pomagają mu rozwinąć myśl.

Poziom 1 Zadawaj proste i konkretne pytania. Pytaj o to, co widzicie na stronie, i wskazuj poszczególne elementy. Na przykład: „Gdzie jest zabawka?”, „Co oni robią?”, „Jak nazywa się ta rzecz?”, „Jakiego jest koloru?”, „Ile jest piłek?”

Poziom 2 Zadawaj bardziej ogólne lub otwarte pytania dotyczące tego, co dzieje się w danym momencie historii. Na przykład: „Co widzisz na tej stronie?”, „Co to za grupa przedmiotów?”

Poziom 3 Pytaj o przebieg historii i zachęcaj dziecko do przewidywania, co wydarzy się dalej. Na przykład: „Co się wydarzyło?”, „Co wydarzy się dalej?”, „Czy zdarzyło Ci się coś podobnego?”, „Czy masz podobne doświadczenia?”, „Jak myślisz, co czuje ta osoba?”.

Matematyka i nowe słowa Ta historia zawiera ćwiczenia z liczenia do 20, opisywania i rozpoznawania kształtów. Dziecko poznaje i ćwiczy słowa: bardzo, niezwykle, więcej, różnica, prostokąt, kwadrat, okrągły, stożek, trójkąt, podobny, różny, dzielenie przez 1, 2 i $\frac{1}{2}$, pionowy, poziomy, prostopadły, najstarszy, najmłodszy, wewnątrz i na zewnątrz.

Czytaj, rozmawiaj i baw się! Podane pytania i komentarze to dopiero początek.

Dla pierwszego poziomu podczas czytania korzystaj z czerwonych pytań i komentarzy.

Dla drugiego poziomu podczas czytania korzystaj z niebieskich pytań i komentarzy.

Dla trzeciego poziomu podczas czytania korzystaj z zielonych pytań i komentarzy.

Następnie podążaj za zainteresowaniami dziecka. Pozwól, żeby rozmowa rozwijała się w ciekawy i kreatywny sposób.

Dawno temu maniok i palma
mieszkały w wiosce o nazwie
Koowa. Były bardzo dobrymi
przyjaciółmi. Codziennie się
odwiedzały. Uprawiały swoje
pola i ciężko na nich pracowały.

1. To dwie rośliny, które potrafią
rozmawiać! Użyj wyobraźni i
wymyśl, o czym mogłyby ze sobą
rozmawiać.

2. Palma to rodzaj drzewa, które nie
ma gałęzi takich jak inne drzewa.
Zamiast nich ma liście zwane liśćmi
palmowymi, które wyrastają z jednej
środkowej osi.

3. Policz, ile widzisz liści
palmowych. Jak środkowa oś liścia
przypomina Twoje żebra?

Pewnego roku nie padał deszcz.
Uprawy nie rosły dobrze, a
wszystkie rośliny wyschły.
Ludzie nie mieli już nic do
jedzenia.

Maniok i palma postanowili
wyruszyć do innej wioski w
poszukiwaniu pracy.

1. Jak zmieniły się liście palmy i
liście manioku, odkąd nastąpiła tak
sucha pogoda?

2. Rośliny rosnące w ziemi są
bardzo spragnione. Czy zdarzyło
Ci się kiedyś odczuwać ogromne
pragnienie? Ile można wtedy
wypić? Jedną szklankę? Dwie?
Trzy? Więcej?

3. Wszystkie małe rośliny usychają!
Ile z nich potrafisz policzyć? Czy
potrafisz policzyć aż do takiej
liczby?

Po drodze spotkali kobietę. „Dzień dobry” - przywitali się. Kobieta odpowiedziała: „Dokąd idziecie?”. „Idziemy do następnej wioski, żeby poszukać pracy” - powiedziała palma.

1. Maniok ma tak zwane korzenie bulwiaste, które pomagają mu utrzymać się w pionie. Ile korzeni bulwiastych widzisz?

2. Policz palce u rąk kobiety. Ile palców mają zwykle ludzie? Ilu palców brakuje kobiecie?

3. Zwróć uwagę na ułożenie rąk wszystkich osób na obrazku. Spróbuj ułożyć swoje ręce tak samo jak każda z tych osób. Ułożenie rąk może wiele powiedzieć o tym, co ktoś myśli lub czuje. Co Twoim zdaniem wyrażają te gesty?

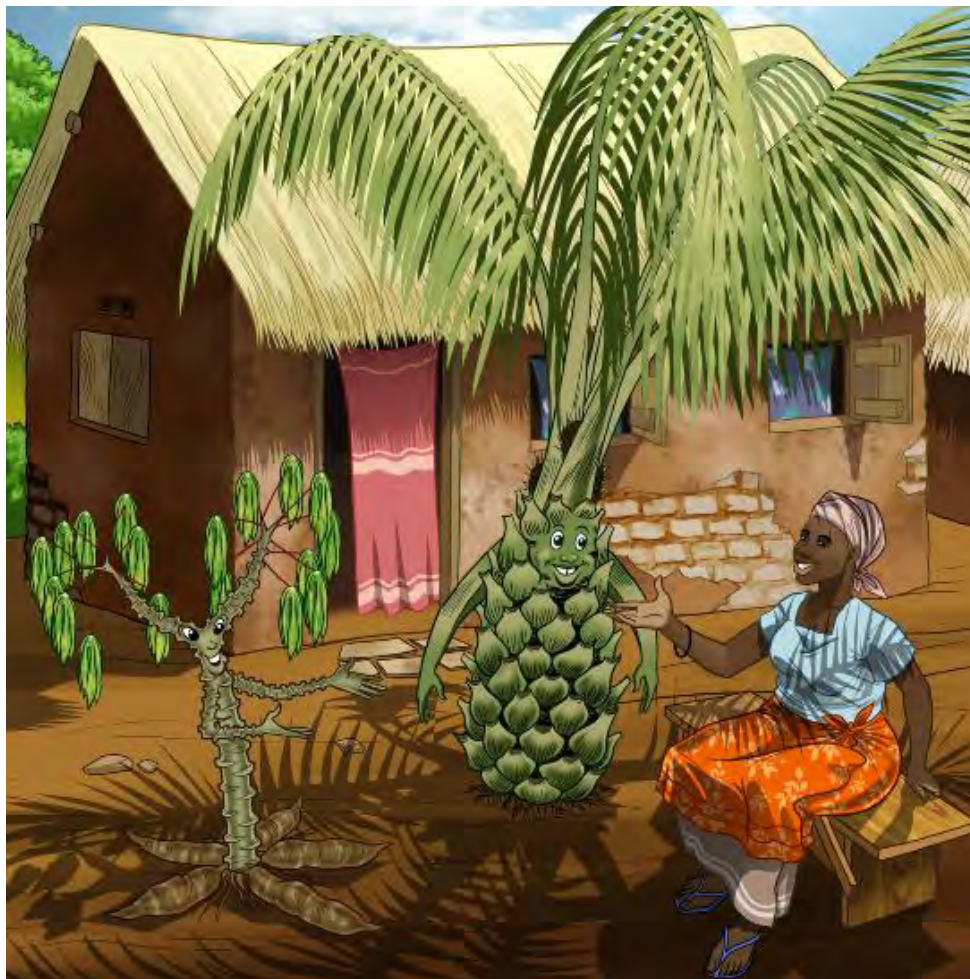
„Jaką pracę potraficie wykonywać?” - zapytała kobieta. Przyjaciele odpowiedzieli: „Możemy zapewnić jedzenie dla Twojej rodziny i zwierząt”.

Kobieta zapytała: „Czego potrzebujecie, żeby zapewnić jedzenie?”. „Daj nam ziemię, wodę i dobrze o nas dbaj” - odpowiedzieli.

1. Większość naszego jedzenia pochodzi z roślin. Jakie są Twoje ulubione produkty, które rosną na drzewach? Które rosną na krzewach? A które na pnączach? (jagody, pomidory, fasola, dynia)

2. Prostokąty to figury mające cztery proste boki, takie jak ta strona. Policz prostokąty na tej stronie.

3. Te dachy są zrobione ze słomy. Dach okrągłego budynku ma kształt stożka. Dachy dwóch pozostałych budynków przypominają nieco dwa boki trójkąta.

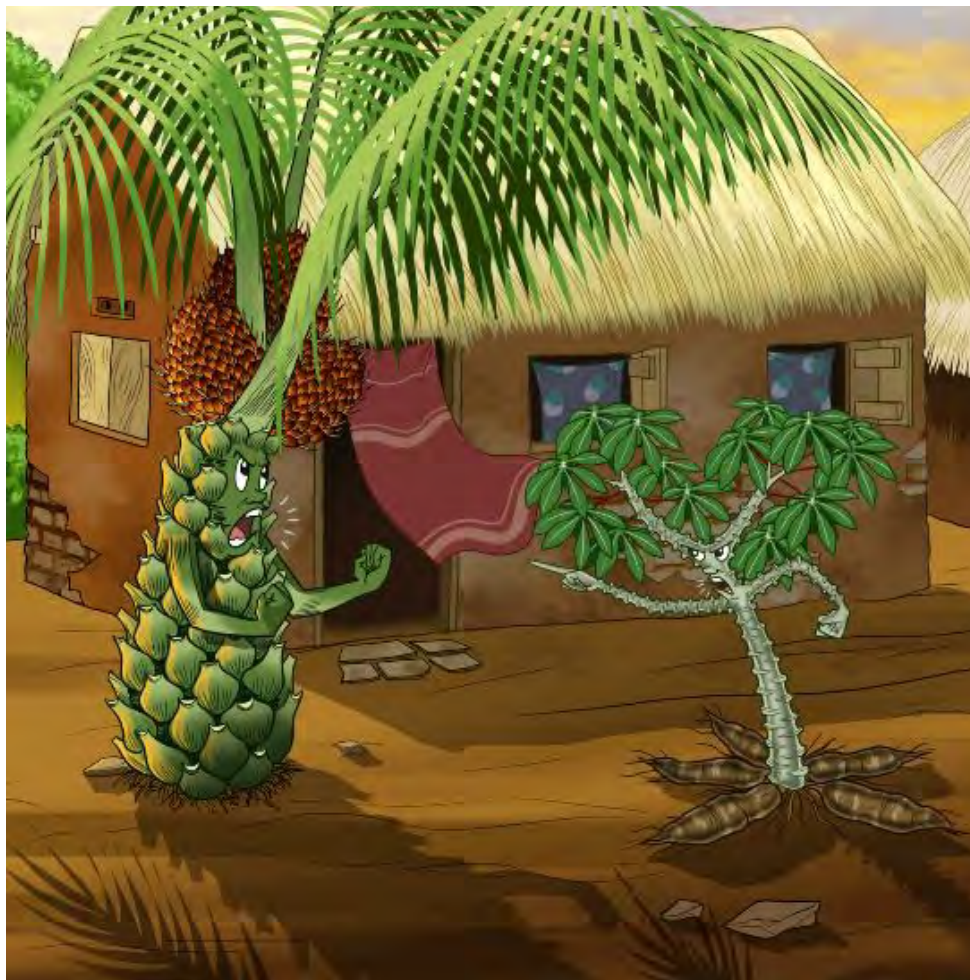

Kobieta zabrała ich do siebie do domu.

1. Palma i maniok mają zupełnie różne kształty. Opisz kształt, kolor i wielkość elementów pokrywających pień palmy.

2. Ile cegieł widzisz na ścianie domu? Czego jest więcej: liści manioku czy cegieł? O ile więcej?

3. Jaki kształt ma bok cegły? Czy widzisz na tym obrazku inne przedmioty o takim samym kształcie?

Pewnego popołudnia palma i maniok pokłócili się. Maniok powiedział, że jest ważniejszy od palmy.

Palma powiedziała, że jest ważniejsza od manioku.

1. Palma i maniok chcą czuć się ważni. Co sprawia, że można czuć się ważnym?

2. Jest wiele powodów, dla których można czuć się ważnym. Można być ważnym dla kogoś, być w czymś naprawdę dobrym albo być komuś lub czemuś potrzebnym.

3. Na podstawie cieni na ziemi spróbuj odgadnąć, gdzie znajduje się słońce. Wskaż róg obrazka, w którym znajduje się słońce.

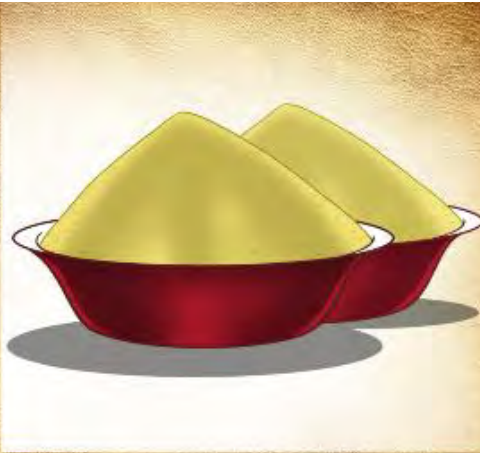

Kobieta usłyszała ich kłótnię ze swojego pokoju. Wyszła i zapytała: „Dlaczego się kłóćcie?”

1. Prostokąty, które mają cztery równe boki, nazywamy kwadratami. Wskaż na obrazku kwadraty i prostokąty.

2. Palma i maniok się kłóca. Jak myślisz, co wydarzy się dalej? Czy przestaną być przyjaciółmi?

3. Czy można się z kimś nie zgadzać i nadal być przyjaciółmi?

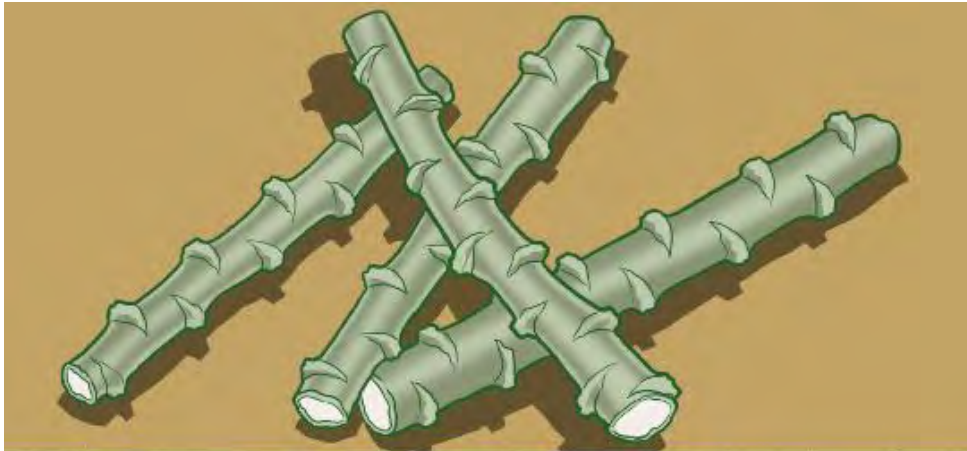

Maniok odezwał się pierwszy. „Jestem ważniejszy od palmy. To z mojego korzenia przygotowuje się fufu, gari, gotowany maniok i ciasto z manioku”.

1. Fufu to rozgnieciony maniok, który dodaje się do zup. Jakiego rodzaju zup udało Ci się już spróbować?

2. Wszystkie te naczynia na jedzenie mają okrągłe kształty. Pod jakim względem ich kształty są podobne, a pod jakim się różnią?

3. Na świecie żyje około 8 miliardów ludzi. Prawie miliard ludzi je potrawy z manioku. Krajem, w którym spożywa się najwięcej manioku, jest Nigeria w Afryce.

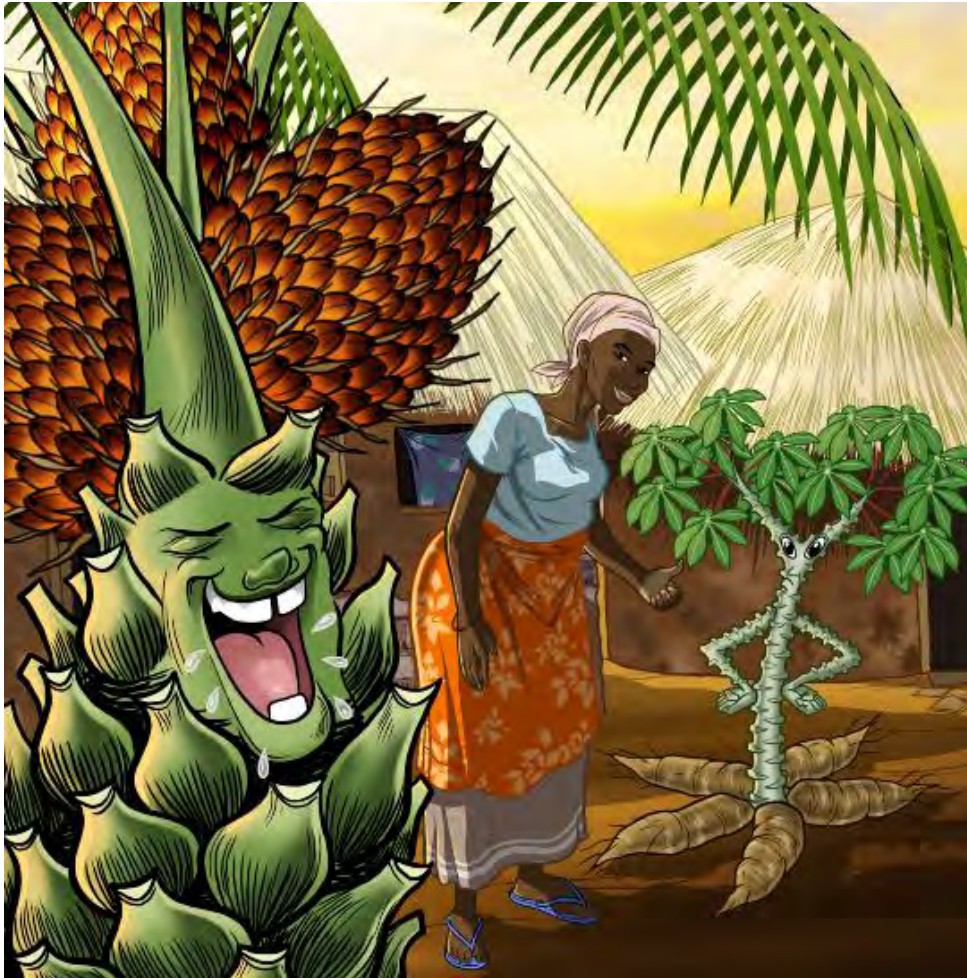
„Moje łodygi służą do sadzenia nowych roślin. Moje liście i obierki są pokarmem dla Twoich zwierząt. A co daje palma?” - zapytał maniok.

1. Nie wszystkie kształty są proste i regularne. Na kozie widać kilka dużych, nieregularnych, ciemnych plam. Ile ich jest?

2. Wygląda na to, że świni bardzo smakują obierki z manioku. Jakie produkty jemy po obraniu ich ze skórki?

3. Naśladowanie odgłosów zwierząt może być świetną zabawą. Czy potrafisz naśladować odgłos świni albo kozy? A jakieś inne zwierzęta?

Palma roześmiała się, pokręciła głową i powiedziała: „Kobieto, pamiętasz supę palmową, którą tak bardzo lubisz? To dzięki mnie możesz się nią cieszyć”.

1. Niektóre palmy mają kokosy, a inne - orzechy palmowe. W orzechach palmowych znajdują się nasiona, z których wyrastają nowe palmy.

2. Do przygotowania zupy palmowej potrzebne są ZARÓWNO orzechy palmowe, jak i fufu z manioku. Te dwie rośliny świetnie do siebie pasują!

3. Palma śmieje się tak mocno, że aż ślina leci jej z ust! Czy zdarzyło Ci się kiedyś śmiać tak mocno?

„Dostarczam oleju palmowego do przygotowania kpokpoi oraz oleju z pestek palmowych do smażenia ryb i mięsa. Jak można by przygotować gulasze i sosy bez oleju?”

1. Ludzie smażą na oleju wiele różnych potraw. Jakie smażone potrawy zdarzyło Ci się jeść?
2. Jeśli każda osoba w rodzinie zje po jednej z tych ryb, ile osób liczy rodzina?
3. Załóżmy, że każda osoba zje po dwie ryby. Ile osób liczyłaby wtedy rodzina? A ile, gdyby każda osoba zjadła po pół ryby?

„Poza tym moje liście dają cięć, który chroni Wasze chaty przed słońcem. Po ciężkim dniu pracy możecie ugasić pragnienie słodkim, gęstym i pienistym winem palmowym”.

1. Pale podtrzymujące dach z liści palmowych są pionowe – biegną prosto z góry na dół. Krawędź ściany za ludźmi jest pozioma – biegnie z jednej strony na drugą. Wskaż pionowe i poziome linie wokół siebie.

2. Miejsca, w których pale łączą się ze ścianą, tworzą kąty proste – takie jak róg tej strony. Wskaż kąty proste na obrazku i wokół siebie.

3. Większość naczyń do picia ma okrągły kształt. Jak myślisz, dlaczego tak jest?

„A przede wszystkim to ze mnie robi się miotły, którymi zmiata się domy i podwórza” - zakończyła palma.

1. Ludzie mocno związują liście palmy, aby zrobić z nich miotły. Mała miotelka to krótka miotła służąca do zmiatania małych powierzchni. Czy masz w domu taką miotelkę?

2. Jak myślisz, czy zmiatają kawałki obierok z manioku i łupiny orzechów palmowych? Czy zdarzyło Ci się kiedyś używać długiej miotły albo małej miotelki?

3. Wskaż pionowe i poziome linie na tym obrazku.

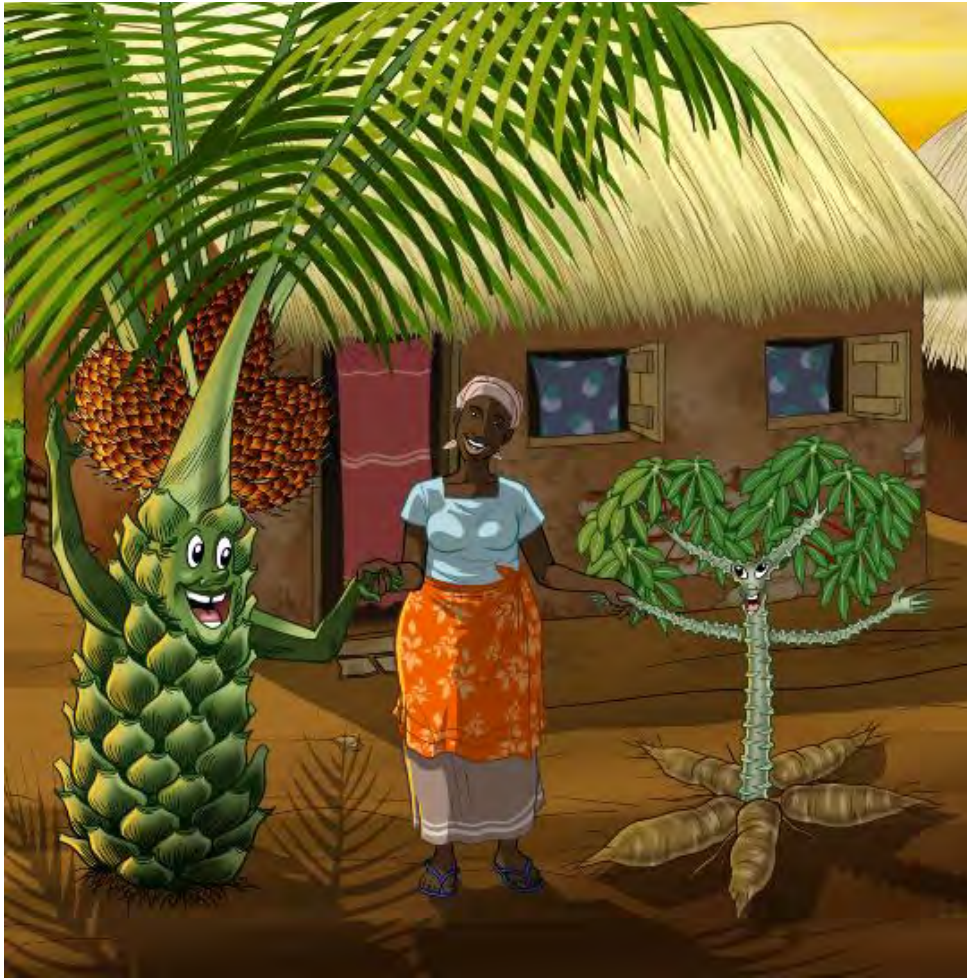

„Hmm. . .” - westchnęła kobieta. „Dobrze, przyjaciele, wysłuchałam was. Rozwiążę ten problem”.

1. Kobieta mówi: „Wysłuchałam was”. Uważnie wysłuchała obojga. Kiedy uważnie słuchamy tego, co jest ważne dla innych, bardzo im to pomaga.

2. Kobieta trzyma dłonie skierowane wewnątrz do góry. Taki gest może oznaczać „Oto odpowiedź!” albo „Nie wiem”. Co oznacza w tej sytuacji?

3. Ile wypukłości widzisz na pniu palmy? Czy uda Ci się je wszystkie policzyć?

„Oboje jesteście dla mnie bardzo ważni. Razem tworzycie pyszny posiłek - fufu i zupę z orzechów palmowych!” - powiedziała kobieta.

1. Czasami nowe spojrzenie na sytuację pomaga rozwiązać kłótnię. Co powiedziała kobieta, że oboje poczuli się lepiej?

2. Kobieta ma na sobie ubrania w wielu kolorach. Jakie kolory widzisz? Jaki kolor najbardziej Ci się podoba?

3. W oknach są materiałowe zasłony, a na zewnątrz drewniane okiennice. Jak myślisz, kiedy zamyka się okiennice i dlaczego?

Kobieta przygotowała zupę z orzechów palmowych i fufu z manioku. Zaprosiła swoich przyjaciół na wspólny posiłek. Wszystkim bardzo smakowało.

Od tamtej pory maniok i palma dalej są dobrymi przyjaciółmi.

1. Ile osób wspólnie je posiłek? Jak myślisz, kto jest najstarszy, a kto najmłodszy?

2. Czy jedzą w domu, czy na zewnątrz? Gdzie wolisz jeść - w domu czy na zewnątrz?

3. Nie widać twarzy osoby w zielonej koszulce. Dlaczego? Czy zdarzyło Ci się kiedyś wylizać talerz do czysta, bo jedzenie tak bardzo Ci smakowało?

Cassava and Palm

Author -- DivineApedo, Elizabeth Nkrumah and Georgina Abbey

Translation -- DivineApedo, Elizabeth Nkrumah and Georgina Abbey

Illustration -- BrianWambi

Language -- English

Level -- Firstparagraphs

© African Storybook Initiative 2017

Creative Commons: Attribution 4.0

Source www.africanstorybook.org